

یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریت مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها (CSR) بر عملکرد اقتصادی (مطالعه موردی: پتروشیمی مارون ماهشهر)

دریافت: ۹۷/۷/۲۹ پذیرش: ۹۷/۱۱/۱۶

سید محمدرضا داودی، نویسنده مسئول

استادیار، گروه مدیریت، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران

smrdavoodi@ut.ac.ir

محسن احمدی

کارشناس ارشد مدیریت اجرایی (گرایش استراتژیک)، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران

mohsen_ahmari@yahoo.com

الهام غلامیان

کارشناسی ارشد مهندسی صنایع، گرایش سیستم‌های اقتصادی-اجتماعی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران

elhamgh35@yahoo.com

یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریت / مدیریت استاندارد

/ مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها / پتروشیمی مارون

ماهشهر

چکیده

مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در دهه اخیر به مسأله غالب و مسلط حوزه اداره شرکت‌ها تبدیل شده است و شرکت‌های بزرگ و معتبر جهانی مسئولیت در برابر اجتماع و محیط

اجتماعی را جزئی از استراتژی خود می‌بینند. مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها به فرایندهای کسب و کار یکپارچه، با ایجاد شیوه‌های نوآورانه در آنها، به ایجاد بهبود در سازمان کمک می‌کند. این بهبود داخلی را می‌توان به عنوان یک بهبود در بهره‌وری و کنترل از طریق آموزش و درک مشارکت کارمند ایجاد نمود. به علاوه، این بهبود، مستلزم بهره‌برداری از هم‌افزایی و مزایای ناشی از یکپارچه‌سازی سیستم‌های

مختلف مدیریت می‌باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریت مسئولیت شرکت‌ها (CSR) بر عملکرد کارکنان عملیاتی پتروشیمی مارون ماهشهر است. جامعه آماری پژوهش کارکنان عملیاتی بوده و نمونه با فرمول کوکران ۳۴۸ نفر تعیین گردید. داده‌ها با پرسشنامه طیف لیکرت جمع‌آوری گردید. روایی از نوع تحلیل عاملی تأییدی و پایایی با آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۱. مورد تأیید قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و Lisrel تجزیه و تحلیل شد. نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌های پژوهش بیانگر آن است که یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریت مسئولیت اجتماعی بر ارتقاء و جهش سازمانی، بهبود داخلی سازمان و عملکرد اقتصادی تاثیر مثبت دارد.

مقدمه

مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها، رویکردی متعالی به کسب و کار است که تاثیر اجتماعی یک سازمان بر جامعه را مورد توجه قرار می‌دهد و هدف اصلی آن، گردهم آوردن همه‌ی بخش‌ها اعم از دولتی، خصوصی و داوطلبان برای همکاری با یکدیگر است [۱]. سیستم‌های مدیریت و استانداردها و الگوهای مرتبط با آنها که متضمن شکل‌گیری یکپارچگی سیستم‌های مدیریت مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها می‌باشند، در حال تغییرند که با توجه به رشد فزاینده فن‌آوری و در نتیجه تغییر نیازهای مطرح در به وجود آوردن محصولات و خدمات و همچنین تغییر نیازهای مشتری و استفاده‌کنندگان، در حال تحول و تکامل می‌باشند. توجه به مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در جهان، بیش‌ازپیش افزایش یافته و این امر تا حدودی معلول کم توجهی به اهمیت و نقش مسئولیت اجتماعی در شرکت‌های سراسر جهان است [۲].

گسترش مدیریت سیستم‌های یکپارچه مانند ایمنی و بهداشت شغلی، مسئولیت اجتماعی، امنیت اطلاعات، امنیت زنجیره تامین و انرژی، این امکان را به شرکت‌ها داده است که با ادغام مدیریت، خود را در یک سیستم واحد به نحوی از

هم‌افزایی ایجاد شده بهره‌مند کنند [۳]. در واقع، شیوه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها [۴] تمایل به ایجاد محصولات نوآوری داشته و یا به دنبال روند برای کیفیت بهتر است.

پیاده‌سازی سیستم‌های مدیریت یکپارچه در سازمان‌ها و شرکت‌های مختلف توانسته نتایج مثبت و قابل توجهی به بار آورد. مزایای فراوان ناشی از استقرار این سیستم یکپارچه، در کنار مسئولیت اجتماعی می‌تواند آینده روشنی برای فعالیت شرکت‌ها به ویژه موضوع جهانی شدن و همکاری در پروژه‌های بین‌المللی و یا صدور خدمات فنی و مهندسی در زمینه‌های مختلف متصور سازد. یک عامل کلیدی برای موفقیت آنها نوآوری است که برای حفظ رضایت مشتری، کاهش هزینه‌ها و افزایش رقابت در درازمدت کارایی دارد. در واقع این نوآوری است که باعث وجه تمایز سودآوری شرکت‌ها می‌شود، لذا نیاز است تحقیقی صورت پذیرد که تاثیر سیستم‌های مدیریت استاندارد را بر روی پیاده‌سازی مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت‌ها بررسی کند.

۱. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

مسئولیت اجتماعی به مجموعه فعالیت‌هایی گفته می‌شود که صاحبان سرمایه و بنگاه‌های اقتصادی به صورت داوطلبانه، به‌عنوان عضو مؤثر و مفید در جامعه انجام می‌دهند [۵]. مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در دهه اخیر به مسأله غالب و مسلط اداره شرکت‌ها تبدیل شده است. هدف اصلی سازمان‌ها افزایش کارایی و کسب سود است، ولی در عصر اطلاعات و جهانی شدن برای دستیابی به موفقیت، باید به انتظارات اجتماعی و احکام اخلاقی، واکنش مناسب نشان دهند و به بهترین شکل این‌گونه انتظارات را با اهداف اقتصادی سازمان تلفیق کنند تا دستیابی به اهداف بالاتر امکان‌پذیر شود. گرچه اجرای مسئولیت اجتماعی شرکت دارای هزینه‌های اولیه‌ای برای شرکت است اما در نهایت به دلیل بهبود شهرت شرکت، کاهش هزینه در بلندمدت و افزایش تقاضا، موجب افزایش فروش و سود و منجر به

بخش‌های سازمانی مختلف، این اجازه را می‌دهند تا علاوه بر انجام عملیات مرتبط، به اطلاعات سایر بخش‌ها برای تکمیل عملیات دسترسی داشته باشند [۹].

۱-۳. نحوه استقرار سیستم مدیریت یکپارچه

استقرار سیستم مدیریت یکپارچه شامل مراحل زیر می‌باشد:

- ۱- تعیین و تدوین خط‌مشی و اهداف ایمنی و بهداشت، زیست محیطی و کیفی و برنامه‌های سازمان. ۲- آموزش کاربردی پرسنل و تربیت ممیز. ۳- تحت کنترل درآوردن، یکپارچه‌سازی، به‌روزرسانی و بهینه‌سازی مستندات و سوابق سازمان. ۴- ارزیابی ادواری و دوره‌ای انطباق با اهداف و برنامه‌ها و الزامات زیست محیطی و ایمنی و بهداشت. ۵- تدوین و تعیین معیارهای عملیاتی و کنترل عملیات شامل: مخاطرات، ریسک، حوادث، جنبه‌ها، پیامدها. ۶- شناسایی الزامات قانونی و مقرراتی فعالیت‌ها، محصولات یا خدمات مرتبط با خطرات و ریسک‌ها و جنبه‌ها. ۷- تعیین، شناسایی و کنترل ریسک، پیامدها و خطرات ایمنی و بهداشت شغلی. ۸- ایجاد مکانیزمی برای تعیین و پاسخ‌گویی به طرف‌های ذینفع و ارتباطات داخلی و خارجی سازمان. ۹- تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از انواع نمودارها و گزارشات آماری [۱۰].

۱-۴. مفهوم جهش اقتصادی

جهش اقتصادی به‌طور ایده‌آل مناسب توسعه صنعتی کشورهای در حال توسعه است. همان‌طور که راسگوپتا [۱۱] نوشته، واژه جهش فاقد دقت لازم است، با این همه هنوز وسوسه‌کننده است و می‌توان تفسیرهای نوین بر آن نوشت که بتواند مورد استفاده کشورهای در حال توسعه در روند توسعه اقتصادی قرار گیرد. در حقیقت این ابهام واژه جهش است که توان نوشتن تفاسیر جدید منطبق بر شرایط موجود در اقتصاد هر کشور را فراهم می‌سازد.

مفهوم جهش در خود عنصر خودبه‌خودی را دارد که این در کشورهای در حال توسعه اهمیت ناچیزی خواهد داشت.

بهبود عملکرد شرکت در بلندمدت می‌شود. در کشورهای غربی امروزه، شرکت‌های مشاوره، گام جهشی را در جهت نحوه اجرای مسئولیت اجتماعی شرکت برداشته‌اند. بسیاری از شرکت‌های چندملیتی نیز یک مدیر ارشد را برای توسعه و هماهنگی عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت استخدام کرده‌اند [۶]. ماهیت تعامل میان مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و عملکرد بهینه را می‌توان با یکپارچگی سیستم‌های مدیریت محقق کرد. امروزه به منظور افزایش بهره‌وری، اثربخشی و کارایی سازمان‌ها از یک سو و کاهش ضایعات و آسیب‌های جسمی و روانی انسان‌ها از سوی دیگر و همچنین حفظ محیط زیست، سازمان‌ها از ادغام سیستم‌های مختلف مدیریتی در یک سیستم مدیریت واحد به نام سیستم مدیریت یکپارچه بهره می‌گیرند. سیستم مذکور از ادغام این سیستم‌ها به وجود آمده است: ۱- سیستم مدیریت کیفیت (ایزو ۹۰۰۱) ۲- سیستم مدیریت زیست محیطی (ایزو ۱۴۰۰۱) ۳- سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای (OHSAS ۱۸۰۰۱) [۷].

۱-۱. دستاوردها و مزایای سیستم مدیریت یکپارچه

از جمله مزایای سیستم مدیریت یکپارچه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: ۱- بهبود مستمر سیستم‌ها و فرایندها ۲- پیشگیری از آلودگی‌های زیست محیطی ۳- بهبود شرایط ایمنی محیط کار ۴- کاهش تماس شغلی با عوامل زیان‌آور ۵- کاهش ضایعات ۶- ارتقاء رضایت مشتری ۷- ارتقاء آگاهی پرسنل با اجرای برنامه‌های مناسب و متناسب آموزشی ۸- انطباق با قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌ها، محصولات و خدمات شرکت ۹- ارتقاء مداوم کیفیت محصولات [۸].

۱-۲. مفهوم یکپارچگی سیستم

یکپارچگی سیستم ERP اساساً به معنای متحد کردن عملیات بخش‌های سازمان با یکدیگر است تا در نتیجه، فرایندهای کسب و کار با تعادل بیشتری پیش بروند. این یکپارچگی توسط ماژول‌هایی به وجود می‌آید که در تعامل با یکدیگر به

مرحله جهش یک روند آنی نیست. جهش یک روند دنباله دار است که نیازمند زمان است [۱۲].

۵-۱. پیشینه تحقیق

قائمی و شهریاری [۱۳] در تحقیقی به بررسی موضوع مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و عملکرد مالی شرکت‌ها پرداختند و نتیجه گرفتند بین افشای اطلاعات و عملکرد مالی شرکت‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد. حساس یگانه و همکاران (۲۰۱۳)، در تحقیقی به بررسی رابطه بین کیفیت حاکمیت شرکتی و عملکرد اقتصادی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند و در تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون، رگرسیون چندگانه و تحلیل واریانس یک عاملی استفاده کردند و نتیجه گرفته شد هیچ گونه رابطه معنی‌داری بین کیفیت حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت وجود ندارد. عرب صالحی و همکاران [۱۴]، رابطه بین مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی را بررسی کرده و داده‌های جمع‌آوری شده که از طریق پرسشنامه در شعب بانک صادرات استان مازندران انجام گرفته بود را تجزیه و تحلیل کرد و نتیجه آن ارتباط مثبت بین عملکرد مالی با مسئولیت اجتماعی شرکت نسبت به مشتریان و نهادهای موجود در جامعه بود. حساس یگانه و برزگر [۱۵]، مروری کلی بر جایگاه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و سیر تکامل مفاهیم و تعاریف آن داشته که جمع‌آوری اطلاعات از طریق مصاحبه و مشاهده نتایج بوده و به لزوم تدوین استانداردها، آیین‌نامه‌ها و انجام اقدامات لازم نهادهای قانون‌گذار در الزام شرکت‌ها برای توجه ویژه به مسئولیت اجتماعی در راستای پاسخ‌گویی و شفافیت با نگرش ذینفعان تاکید می‌شود. باغومیان و نقدی [۱۶]، به بررسی تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر میزان افشای اختیاری شرکت‌های بورسی ایرانی طی دوره زمانی ۱۳۸۸ تا ۱۳۸۹ پرداخته که جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق نرم‌افزار ایویوز بوده که نتایج نشان داده میان سازوکارهای نظام حاکمیت شرکتی تنها مالکیت نهادی

رابطه مثبت و معنی‌داری با سطح افشای اختیاری دارد. بهار مقدم و همکاران [۱۷]، به بررسی رابطه مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۸۹ پرداخته که جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق نرم‌افزار ایویوز بوده و به جز دوگانگی نقش مدیر عامل سایر متغیرها رابطه مثبت و معنی‌داری با افشای مسئولیت اجتماعی دارند.

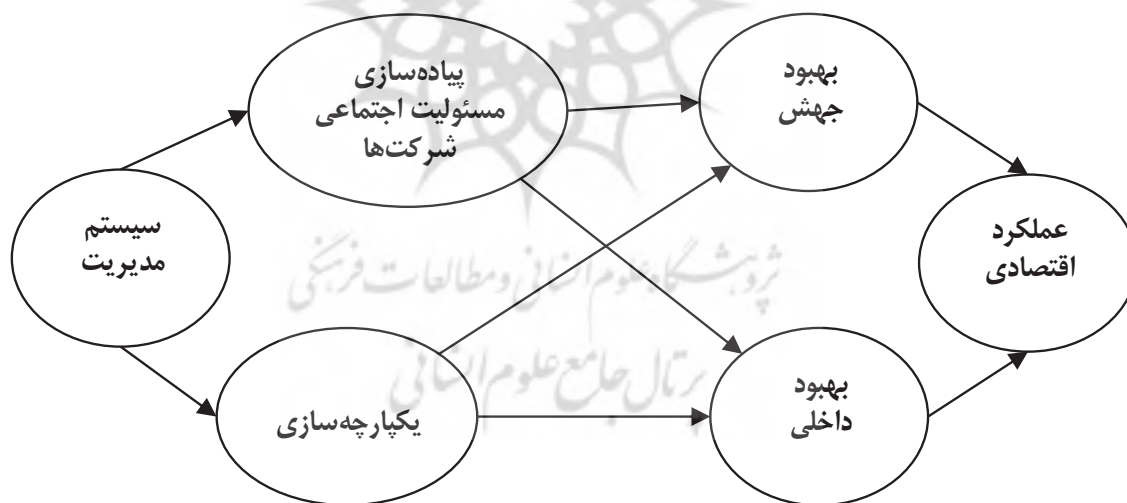
ساید و همکاران [۱۸]، به بررسی حساسی و مالکیت دولتی سطوح افشای CSR پرداخت و با بهره‌گیری از متغیرها اندازه هیأت مدیره، استقلال هیأت مدیره، دوگانگی نقش مدیر عامل، ساختار مالکیت، مالکیت مدیریتی، مالکیت خارجی) به این نتیجه رسید، متغیرها تأثیر قابل توجهی بر افشای CSR ندارند. سیسمسون و کوهر [۱۹]، به بررسی رابطه بین عملکرد مالی و عملکرد اجتماعی شرکت در صنعت بانکداری کشور هلند پرداخت و جمع‌آوری اطلاعات از شرکت‌های مورد نظر از طریق توزیع پرسشنامه و تجزیه و تحلیل اطلاعات بوده که نتایج وجود رابطه مثبت بین این عملکرد مالی و عملکرد اجتماعی شرکت بود. هتای [۲۰]، به بررسی تأثیر مدیریت سیستم یکپارچه بر مسئولیت اجتماعی پرداخت و نتایج نشان داده است سهامداران عمده، سهامداران نهادی و مالکیت مدیران رابطه معکوسی با سطح افشای اختیاری دارند. در این بین، مدیریت سیستم یکپارچه با افشای اختیاری رابطه معنی‌دار دارد و همچنین اندازه هیأت مدیره و تعداد اعضای غیرموظف بیشتر در ترکیب هیأت مدیره رابطه مستقیم معنی‌داری با سطح افشا دارد. هازیوان و طاها [۲۱]، به بررسی رابطه بین CSR و شاخص‌های حاکمیت شرکتی شامل اندازه هیأت مدیره، استقلال هیأت مدیره، کمیته حساسی، تمرکز مالکیت و مالکیت مدیریتی در شرکت‌های بورسی مالزی پرداختند و جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق نرم‌افزار ایویوز انجام گرفت که میان معیارهای مختلف حاکمیت شرکتی، تنها یک متغیر یعنی کمیته حساسی با CSR رابطه مستقیم معنی‌دار

تمایل و اصرار سازمان به تعهد نسبت به مسئولیت اجتماعی در تمامی ابعاد، اثر قابل توجهی را روی عملکرد اقتصادی دارد، گرایش به سمت مسئولیت اجتماعی، سازمان‌های فعال در زمینه‌های مختلف را ترغیب می‌کند تا برای یکپارچه‌سازی سیستم مدیریت تلاش کنند. در نتیجه سازمان‌ها می‌توانند بازده‌های بلندمدت خود را از طریق کاهش اثرات منفی خود بر اجتماع، به صورت اختیاری، حداکثر نمایند. به طوری که امروزه این تفکر در میان سازمان‌ها به صورت روزافزون در حال شکل‌گیری است که موفقیت بلندمدت آنها می‌تواند از طریق مدیریت کردن عملیات، هم زمان با ایجاد اطمینان از حمایت محیطی و پیشرفت مسئولیت‌های اجتماعی، تحقق یابد. با توجه به موارد مذکور مدل مفهومی تحقیق حاضر برگرفته از مدل برنال [۲۴] به صورت نمودار (۱) ایجاد گردید.

داشت. هوانگ [۲۲] و همکاران، نیز در پژوهشی تحت عنوان "مسئولیت اجتماعی شرکت و عملکرد مالی شرکت" به بررسی رابطه‌ی بین عملکرد مالی و عملکرد اجتماعی شرکت پرداخته که نتایج حاکی از رابطه‌ی مثبت بین عملکرد مالی و عملکرد اجتماعی شرکت بود. چوی [۲۳] و همکاران نیز به نتایجی مشابه دست یافتند.

پژوهش‌های انجام شده به بررسی مدیریت مسئولیت اجتماعی و نقش موثر آنها بر پیشبرد اهداف سازمان تاکید دارد. این پژوهش به یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریت مسئولیت اجتماعی بر عملکرد کارکنان عملیاتی پتروشیمی مارون ماهشهر و تاثیر آن بر اجرای اقدامات، توسعه فن‌آوری، توسعه داخلی، جهش و بهبود آن و عملکرد اقتصادی پرداخته که وجه تمایز این تحقیق را نسبت به سایر تحقیقات نشان می‌دهد.

۲. مدل تحقیق

نمودار ۱- مدل مفهومی تحقیق

۳. روش تحقیق

نفر از کارکنان عملیاتی پتروشیمی مارون ماهشهر می‌باشد. حجم نمونه با فرمول کوکران در سطح خطای ۵ درصد، معادل ۳۴۸ نفر در معادله (۱) برآورد گردید.

پژوهش حاضر از نظر هدف، پژوهش کاربردی است و روش آن با توجه به ماهیت فرضیه‌ها و اهداف پژوهش، توصیفی - پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری در پژوهش حاضر شامل ۶۸۰

$$n = \frac{NZ^2pq}{Z^2pq+(N-1)d^2} \Rightarrow n = \frac{680 \times 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5}{1.96^2 \times 0.5 \times 0.5 + 679 \times (0.05)^2} = 348 \quad (1)$$

رتبه‌بندی مولفه‌ها استفاده شد. در این تحقیق به منظور تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و در بخش استنباطی از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده گردید.

۴. فرضیه‌های تحقیق

فرضیه‌های تحقیق با توجه به مدل تحقیق به شرح زیر است:

فرضیه اول: وجود سیستم مدیریت استاندارد اثر مثبت بر روی اجرای اقدامات مسئولیت اجتماعی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

فرضیه دوم: وجود سیستم مدیریت استاندارد اثر مثبت در یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی پتروشیمی مارون ماهشهر در سیستم مدیریتی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

فرضیه سوم: یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی توسعه داخلی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.
فرضیه چهارم: یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی بهبود جهش پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

فرضیه پنجم: پیاده‌سازی فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی توسعه داخلی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

فرضیه ششم: پیاده‌سازی اندازه‌گیری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی بهبود جهش پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

فرضیه هفتم: بهبود جهش اثر مثبت روی عملکرد اقتصادی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

فرضیه هشتم: توسعه سازمان‌های داخلی اثری مثبت روی عملکرد اقتصادی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

ابزار گردآوری پژوهش، پرسشنامه است که با استفاده از پرسشنامه هیل و جونز (۲۰۱۶) بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت طراحی گردید. به منظور اندازه‌گیری پایایی (ثبات درونی) پرسشنامه، در یک مطالعه مقدماتی، تعداد ۳۰ پرسشنامه در میان حجم نمونه توزیع شد که ضریب آلفای کرونباخ با استفاده از نرم‌افزار spss، ۰/۹۱ محاسبه گردید که بیانگر پایایی پرسشنامه است. در جدول (۱) ابعاد متغیرها، تعداد سوال هر بعد و ضریب آلفای کرونباخ قابل مشاهده است. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود همه مولفه‌ها پایا می‌باشند.

جدول ۱- جدول پایای پرسشنامه

نام مولفه	تعداد پاسخ دهندگان	تعداد سوالات	ضریب آلفای کرونباخ
کل پرسشنامه	۳۴۸	۴۳	۰/۹۱۶
سیستم مدیریت	۳۴۸	۷	۰/۴۹۸
یکپارچه‌سازی	۳۴۸	۱۰	۰/۶۷۷
بهبود جهش	۳۴۸	۸	۰/۸۷۹
عملکرد اقتصادی	۳۴۸	۸	۰/۶۵۴
مسئولیت اجتماعی	۳۴۸	۶	۰/۶۷۴
توسعه و بهبود داخلی	۳۴۸	۴	۰/۶۸۳

جهت تأیید روایی سوالات از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. روایی سازه و ساختارگویه‌ها با سطح معنی‌داری بالای ۱/۹۶ تأیید می‌گردد. رواسازی مقیاس اندازه‌گیری برپایه دو نوع شاهد: ۱- وابسته به محتوا ۲- وابسته به سازه به دست آمد. با توجه به سوالات پژوهش از روش‌های آمار توصیفی استنباطی و برای تعیین روابط بین متغیرها ضرایب اهمیت آنها و از تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی برای

۵. یافته‌های تحقیق

۵-۱. آمار توصیفی

با داده‌های جمع‌آوری شده از پرسشنامه، برای هر یک از متغیرهای جمعیت شناختی تحقیق، به ارائه آمار توصیفی در جدول (۲) پرداخته می‌شود.

جدول ۲- آماره‌ی عددی متغیرهای جمعیت شناختی

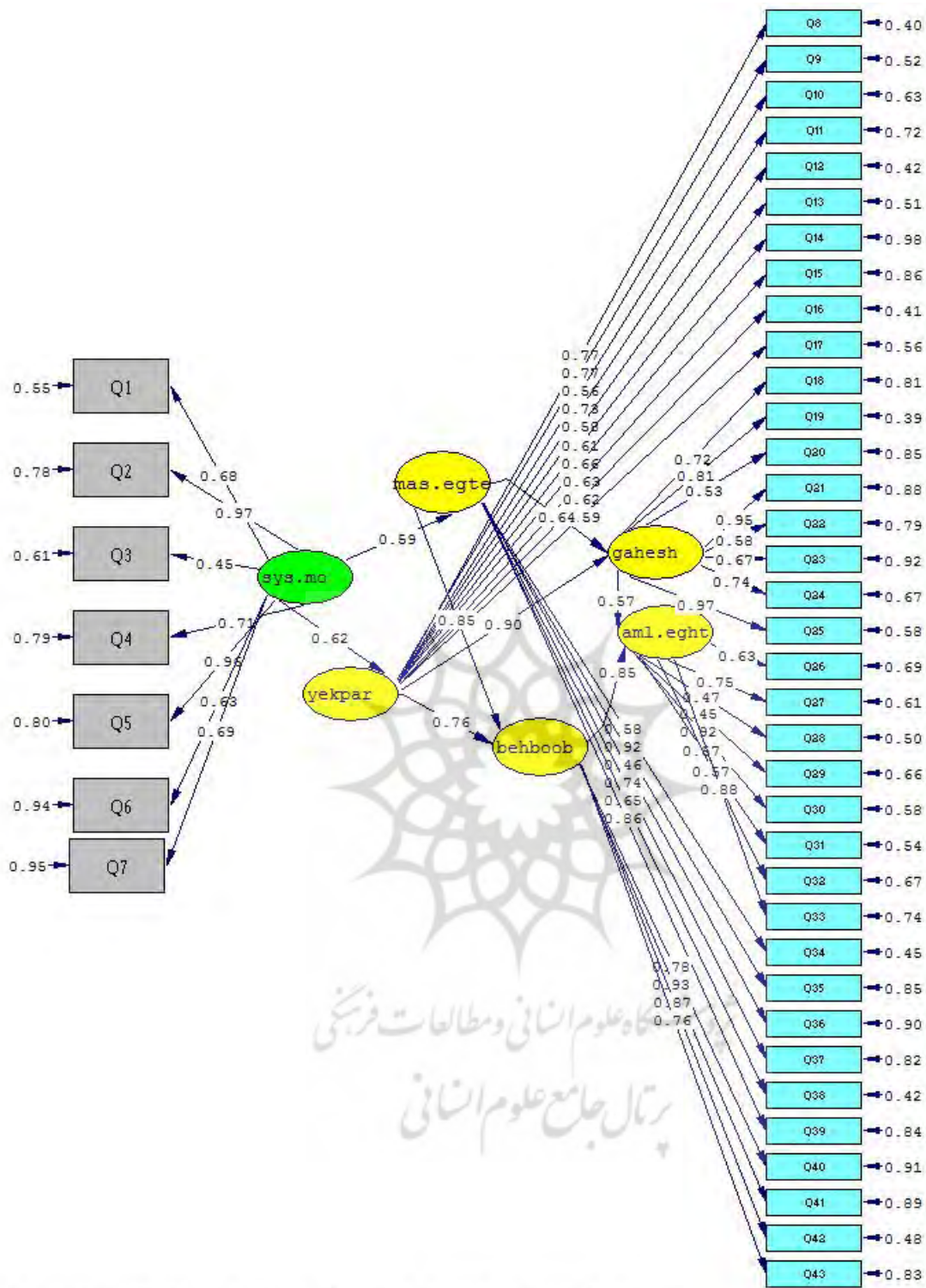
تعداد داده‌های گم شده	N	جنسیت	سن	تحصیلات	سابقه کاری
		۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸
۰	۰	۰	۰	۰	۰
میانگین		۱/۶۶۰۹	۲/۱۹۵۴	۳/۲۱۸۴	۱/۹۳۱۰
میانگین انحراف استاندارد		۰/۰۲۵۴۱	۰/۰۵۸۹۶	۰/۰۴۷۴۱	۰/۰۴۴۰۵
میانه		۲/۰۰۰۰	۲/۰۰۰۰	۴/۰۰۰۰	۲/۰۰۰۰
مد		۲/۰۰	۲/۰۰	۴/۰۰	۱/۰۰
انحراف استاندارد		۰/۴۷۴۰۸	۰/۹۸۷۷۹	۰/۸۸۴۳۹	۰/۸۲۱۷۹
واریانس		۰/۲۲۵	۰/۹۷۶	۰/۷۸۲	۰/۶۷۵
چولگی		-۰/۶۸۳	۰/۲۸۵	-۰/۵۹۳	۰/۱۲۸
انحراف چولگی		۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	۰/۱۳۱
کشیدگی		-۱/۵۴۳	-۱/۰۰۸	-۱/۰۸۴	-۱/۵۰۸
انحراف کشیدگی		۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	۰/۲۶۱
دامنه		۱/۰۰	۳/۰۰	۳/۰۰	۲/۰۰
مینیمم		۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰
ماکزیمم		۲/۰۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۰۰
جمع		۵۷۸/۰۰	۷۶۴/۰۰	۱۱۲۰/۰۰	۶۷۲/۰۰

۵-۲. آمار استنباطی

نتایج حاصل از اجرای نرم‌افزار به صورت زیر می‌باشد.

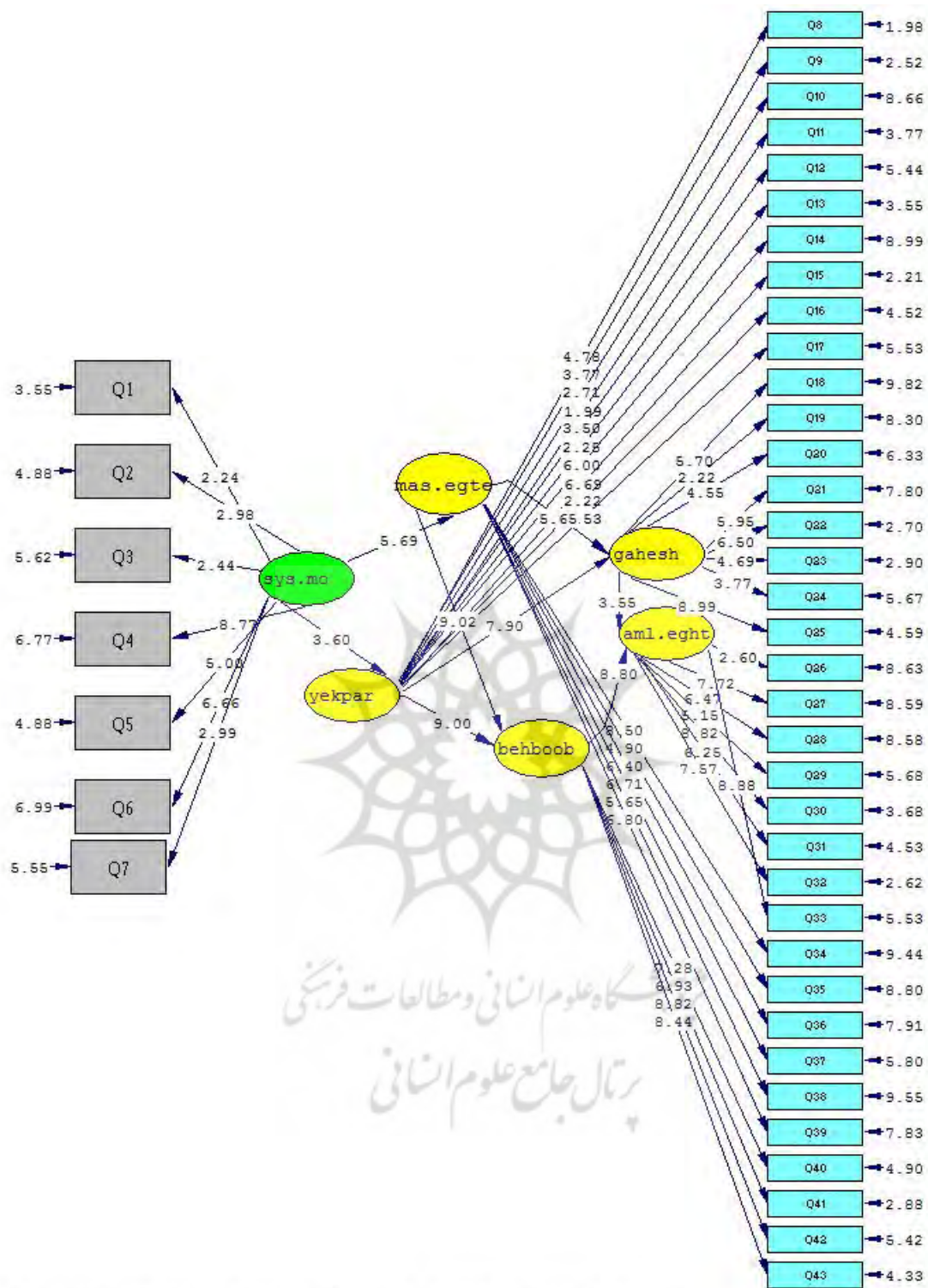
• ضرایب استاندارد

همان‌گونه که در نمودار (۳) ملاحظه می‌شود سطح معنی‌داری بالاتر از ۱/۹۶ می‌باشد، پس مدل پژوهش از سطح معنی‌داری بالایی برخوردار است.

Chi-Square=63.62, df=42, P-value=0.00000, RMSEA=0.084

نمودار ۲- ضرایب استاندارد

Chi-Square=63.62, df=42, P-value=0.00000, RMSEA=0.084

نمودار ۳- معنی دار بودن مدل پژوهش

۵-۲-۱. آماره‌های عددی متغیرهای پژوهش

چولگی و کشیدگی قرار دارند. در صورتی که متغیر در دامنه بین ۳ تا ۳- قرار داشته باشد، دارای توزیع نرمال می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول (۳) مشاهده می‌شود تمامی متغیرهای ذکر شده در دامنه قابل قبولی برای دو شاخص

جدول ۳- آماره عددی متغیرهای پژوهش

Statistics							
توسعه و بهبود داخلی	مسئولیت اجتماعی	عملکرد اقتصادی	جهش	یکپارچگی	سیستم مدیریت	تعداد	N
۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	
۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	داده‌های گم شده
۳/۹۰۳۷	۳/۷۸۷۸	۳/۶۴۳۰	۳/۸۸۰۴	۳/۶۷۶۷	۳/۳۳۵۴	میانگین	
۰/۰۳۲۴۳	۰/۰۲۸۸۱	۰/۰۲۸۸۸	۰/۰۳۱۶۳	۰/۰۲۵۹۲	۰/۰۲۹۳۴	انحراف میانگین	
۴/۰۰۰۰	۳/۸۳۳۳	۳/۶۲۵۰	۳/۸۷۵۰	۳/۷۰۰۰	۳/۲۸۵۷	میانه	
۴/۰۰	۳/۶۷	۳/۶۳	۳/۸۸	۳/۶۰	۳/۵۷	مد	
۰/۶۰۳۲۵	۰/۵۳۷۵۰	۰/۵۳۸۷۹	۰/۵۹۰۰۷	۰/۴۸۳۵۱	۰/۵۴۷۲۹	انحراف استاندارد	
۰/۳۶۴	۰/۲۸۹	۰/۲۹۰	۰/۳۴۸	۰/۲۳۴	۰/۳۰۰	واریانس	
-۰/۲۰۲	-۰/۴۳۷	-۰/۲۷۸	-۰/۲۰۸	-۰/۳۴۸	۰/۰۰۱	چولگی	
۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	۰/۱۳۱	انحراف چولگی	
-۰/۲۳۵	۰/۱۵۸	۰/۲۱۳	-۰/۲۵۵	-۰/۰۵۷	-۰/۱۶۱	کشیدگی	
۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	۰/۲۶۱	انحراف کشیدگی	
۲/۷۵	۲/۸۳	۲/۸۸	۲/۷۵	۲/۴۰	۲/۸۶	دامنه	
۲/۵۰	۲/۱۷	۱/۸۸	۲/۵۰	۲/۳۰	۱/۸۶	مینیمم	
۵/۲۵	۵/۰۰	۴/۷۵	۵/۲۵	۴/۷۰	۴/۷۱	ماکزیمم	
۱۳۵۸/۵۰	۱۳۱۸/۱۷	۱۲۶۷/۷۵	۱۳۵۰/۳۸	۱۲۷۹/۵۰	۱۱۶۰/۷۱	جمع	

۵-۲-۲. آزمون کولموگروف-اسمیرنوف

برای آزمون فرضیه‌های پژوهش در ابتدا به بررسی نرمال بودن متغیرها پرداخته می‌شود، که در جدول (۴) آمده است.

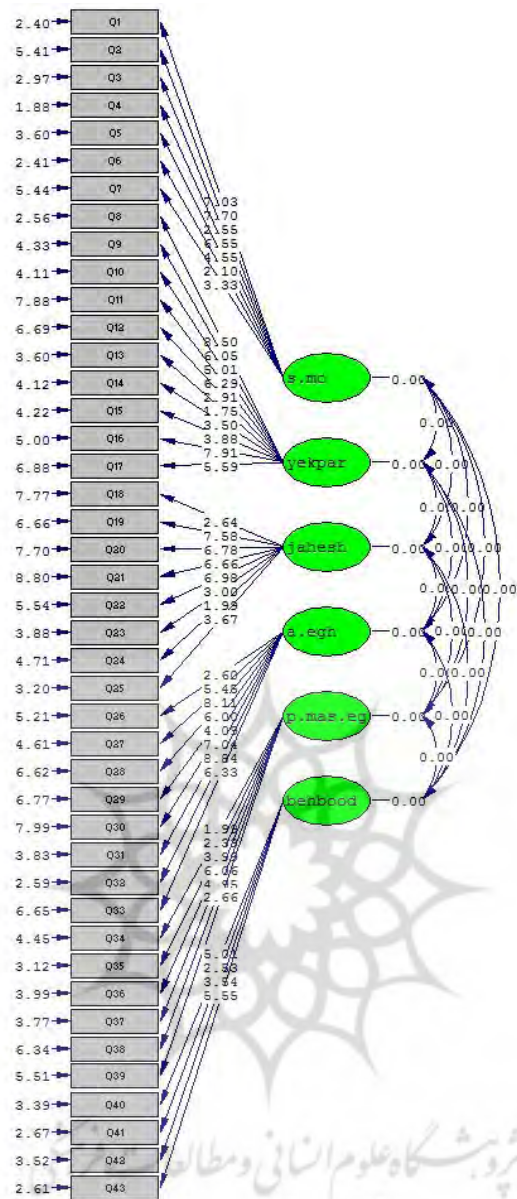
جهت بررسی ادعای مطرح شده در مورد توزیع داده‌های یک متغیر کمی، از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده می‌شود. در این آزمون فرض صفر، ادعای مطرح شده در مورد نوع توزیع داده‌ها می‌باشد [۲۵].

جدول ۴- آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای نرمال بودن متغیرهای تحقیق

سیستم مدیریت	یکپارچگی	جهش	عملکرد اقتصادی	مسئولیت اجتماعی	توسعه و بهبود داخلی		
۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	تعداد کل	
۳/۳۳۵۴	۳/۶۷۶۷	۳/۸۸۰۴	۳/۶۴۳۰	۳/۷۸۷۸	۳/۹۰۳۷	میانگین	پارامترهای نرمال
۰/۵۴۷۲۹	۰/۴۸۳۵۱	۰/۵۹۰۰۷	۰/۵۳۸۷۹	۰/۵۳۷۵۰	۰/۶۰۳۲۵	انحراف از معیار	
۰/۰۶۴	۰/۱۰۲	۰/۰۸۳	۰/۰۷۹	۰/۱۴۹	۰/۱۱۵	مطلق	بیشترین تفاوت
۰/۰۵۷	۰/۰۶۳	۰/۰۶۳	۰/۰۶۵	۰/۰۷۵	۰/۱۰۹	مثبت	
-۰/۰۶۴	-۰/۱۰۲	-۰/۰۸۳	-۰/۰۷۹	-۰/۱۴۹	-۰/۱۱۵	منفی	
۰/۰۶۴	۰/۱۰۲	۰/۰۸۳	۰/۰۷۹	۰/۱۴۹	۰/۱۱۵	تست کولموگروف اسمیرنوف	
۰/۰۰۱C	۰/۰۰۰C	۰/۰۰۰C	۰/۰۰۰C	۰/۰۰۰C	۰/۰۰۰C	سطح معنی داری	

- ضرایب T-Value (عدد معنی داری) ، سطح معنی داری متغیرهای سیستم مدیریت، یکپارچگی، جهش، عملکرد اقتصادی، مسئولیت اجتماعی و توسعه و بهبود داخلی از ۰/۰۵ کمتر است، ولی بر اساس گزارش نهایی نرم افزار توزیع داده ها نرمال می باشد.
- نمودار (۴) سطح معنی داری گویه متغیرهای پژوهش را نشان می دهد. همان طور که در نمودار ملاحظه می شود اکثر گویه ها از سطح معنی داری خوبی برخوردار هستند. زیرا بالای ۱/۹۶ می باشد. در این حالت می گوییم روایی سازه و ساختار گویه ها تأیید می گردد.
- ۳-۲-۵. تحلیل عاملی تأییدی جهت تست و تأیید روایی سوالات از تحلیل عاملی تأییدی استفاده می شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

Chi-Square=62.02, df=42, P-value=0.00000, RMSEA=0.085

نمودار ۴- سطح معنی داری گویه‌ها

۵-۲-۴. آزمون فرضیات

در جدول (۵) همبستگی چندگانه و ضریب تعیین چندگانه مشخص شده است. ضریب تعیین به این معنی است که متغیر مستقل به چه میزان می‌تواند واریانس متغیر وابسته را بیان کند.

آزمون رگرسیون برای هر یک از فرضیات در جدول (۵) آمده و در ادامه آزمون آنالیز واریانس و ضرایب فرضیات به ترتیب در جدول (۶) و (۷) بیان شده است.

جدول ۵- آزمون فرضیه‌ها

ضرایب					
فرضیات	همبستگی چندگانه	ضریب تعیین چندگانه	خطای استاندارد	دوربین واتسون	ضرایب
اول	۰/۴۸۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۱	۰/۴۷۱	a. Predictors: (Constant) ، سیستم مدیریت استاندارد ، b. Dependent Variable : مسئولیت اجتماعی
دوم	۰/۵۱۵ a	۰/۲۶۶	۰/۲۶۴	۰/۴۱۴۹۲	a. Predictors (Constan) ، سیستم مدیریت استاندارد قبلی ، b. Dependent Variable : یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی
سوم	۰/۷۴۷ a	۰/۵۵۸	۰/۵۵۶	۰/۴۰۱۸۶	a. Predictors: (Constant) ، یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی ، b. Dependent Variable : توسعه و بهبود
چهارم	۰/۶۹۲ a	۰/۴۷۹	۰/۴۷۷	۰/۴۲۶۵۹	a. Predictors: (Constant) ، یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی ، b. Dependent Variable : توسعه جهش
پنجم	۰/۶۶۴ a	۰/۴۴۱	۰/۴۳۹	۰/۴۵۱۸۴	a. Predictors: (Constant) ، مسئولیت اجتماعی ، b. Dependent Variable : توسعه و بهبود
ششم	۰/۶۳۴ a	۰/۴۰۲	۰/۴۰۱	۰/۴۵۶۸۰	a. Predictors: (Constant) ، مسئولیت اجتماعی ، b. Dependent Variable : بهبود جهش
هفتم	۰/۵۱۲ a	۰/۲۶۲	۰/۲۶۰	۰/۴۶۳۶۲	a. Predictors: (Constant) ، بهبود جهش ، b. Dependent Variable : عملکرد اقتصادی
هشتم	۰/۴۲۴ a	۰/۱۸۰	۰/۱۷۷	۰/۴۸۸۶۶	a. Predictors: (Constant) ، توسعه و بهبود ، b. Dependent Variable : عملکرد اقتصادی

در جدول (۶) مقدار آماره اف و مقدار سطح معنی داری مشخص می شود. اگر سطح معنی داری از ۰/۰۵ کمتر باشد، مدل رگرسیونی معنی دار بوده و خوب برازش شده است. در غیر این صورت مدل معنی دار نبوده و خوب برازش نشده است.

جدول ۶- آنالیز واریانس فرضیه‌ها

آنالیز واریانس							
فرضیه	مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع میانگین	F	سطح معنی دار	ضرایب
۱	Regression	۲۳/۲۴۹	۱	۲۳/۳۴۹	۱۰۵/۵۰	۰/۰۰۰ b	a. Dependent Variable : مسئولیت اجتماعی b. Predictors: (Constant) ، سیستم مدیریت
	Residual	۷۶/۹۰۳	۳۴۶	۰/۲۲۲			
	Total	۱۰۰/۲۵۲	۳۴۷				

آنالیز واریانس							
فرضیه	مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع میانگین	F	سطح معنی دار	ضرایب
۲ a. Dependent Variable: یکپارچگی: b. Predictors: (Constant), سیستم مدیریت	Regression	۲۱/۵۵۴	۱	۲۱/۵۵۴	۱۲۵/۱۹۳	۰/۰۰۰b	
	Residual	۵۹/۵۶۸	۳۴۶	۰/۱۷۲			
	Total	۸۱/۱۲۱	۳۴۷				
۳ a. Dependent Variable: توسعه و بهبود: b. Predictors: (Constant), یکپارچگی	Regression	۷۰/۳۹۹	۱	۷۰/۳۹۹	۴۳۵/۹۲۸	۰/۰۰۰b	
	Residual	۵۵/۸۷۶	۳۴۶	۰/۱۶۱			
	Total	۱۲۶/۲۷۵	۳۴۷				
۴ a. Dependent Variable: جهش: b. Predictors: (Constant), یکپارچگی	Regression	۵۷/۸۵۳	۱	۵۷/۸۵۳	۳۱۷/۹۰۵	۰/۰۰۰b	
	Residual	۶۲/۹۶۵	۳۴۶	۰/۱۸۲			
	Total	۱۲۰/۸۱۸	۳۴۷				
۵ a. Dependent Variable: بهبود: b. Predictors: (Constant), مسئولیت اجتماعی	Regression	۵۵/۶۳۷	۱	۵۵/۶۳۷	۲۷۲/۵۲۲	۰/۰۰۰b	
	Residual	۷۰/۶۳۸	۳۴۶	۰/۲۰۴			
	Total	۱۲۶/۲۷۵	۳۴۷				
۶ a. Dependent Variable: جهش: b. Predictors: (Constant), مسئولیت اجتماعی	Regression	۴۸/۶۱۸	۱	۴۸/۶۱۸	۲۳۲/۹۹۱	۰/۰۰۰b	
	Residual	۷۲/۲۰۰	۳۴۶	۰/۲۰۹			
	Total	۱۲۰/۸۱۸	۳۴۷				
۷ a. Dependent Variable: عملکرد اقتصادی: b. Predictors: (Constant), جهش	Regression	۲۶/۳۶۱	۱	۲۶/۳۶۱	۱۲۲/۶۴۳	۰/۰۰۰b	
	Residual	۷۴/۳۷۰	۳۴۶	۰/۲۱۵			
	Total	۱۰۰/۷۳۲	۳۴۷				
۸ a. Dependent Variable: عملکرد اقتصادی: b. Predictors: (Constant), توسعه و بهبود	Regression	۱۸/۱۱۰	۱	۱۸/۱۱۰	۷۵/۸۳۸	۰/۰۰۰b	
	Residual	۸۲/۶۲۲	۳۴۶	۰/۲۳۹			
	Total	۱۰۰/۷۳۲	۳۴۷				

جدول (۸) را نتیجه گرفت:

طبق جدول (۷)، و پس از مشخص شدن ضرایب و سطح

معنی داری آنها و مطابق جداول (۵)، (۶) و (۷)، می توان

جدول ۷- آنالیز واریانس فرضیه‌ها

ضرایب a						
فرضیه	مدل	ضرایب غیر استاندارد		t	سطح معنی داری	ضرایب
		B	Std. Error			
۱	عدد ثابت	۲/۲۰۷	۰/۱۵۶	۱۴/۱۲۱	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: مسئولیت اجتماعی
	سیستم مدیریت	۰/۴۷۴	۰/۰۴۶	۱۰/۲۴۹	۰/۰۰۸	
۲	عدد ثابت	۲/۱۵۸	۰/۱۳۸	۱۵/۶۸۷	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: یکپارچگی
	سیستم مدیریت	۰/۴۵۵	۰/۰۴۱	۱۱/۱۸۹	۰/۰۰۶	
۳	عدد ثابت	۰/۴۷۹	۰/۱۶۵	۲/۸۹۳	۰/۰۰۴	a. Dependent Variable: توسعه و بهبود
	یکپارچگی	۰/۹۳۲	۰/۰۴۵	۲۰/۸۷۹	۰/۰۰۰	
۴	عدد ثابت	۰/۷۷۵	۰/۱۷۶	۴/۴۱۵	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: جهش
	یکپارچگی	۰/۸۴۴	۰/۰۴۷	۱۷/۸۳۰	۰/۰۰۰	
۵	عدد ثابت	۱/۰۸۲	۰/۱۷۳	۶/۲۶۷	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: توسعه و بهبود
	مسئولیت اجتماعی	۰/۷۴۵	۰/۰۴۵	۱۶/۵۰۸	۰/۰۰۰	
۶	عدد ثابت	۱/۲۴۳	۰/۱۷۵	۷/۱۱۹	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: جهش
	مسئولیت اجتماعی	۰/۶۹۶	۰/۰۴۶	۱۵/۲۶۴	۰/۰۱۲	
۷	عدد ثابت	۱/۸۳۰	۰/۱۶۶	۱۱/۰۵۷	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: عملکرد اقتصادی
	جهش	۰/۴۶۷	۰/۰۴۲۸	۱۱/۰۷۴	۰/۰۰۰	
۸	عدد ثابت	۲/۱۶۵	۰/۱۷۲	۱۲/۶۰۲	۰/۰۰۰	a. Dependent Variable: عملکرد اقتصادی
	توسعه و بهبود	۳۷۹	۰/۰۴۳	۸/۱۷۹	۰/۰۰۰	

جدول ۸- بررسی سطح معنی داری ضرایب مسیر و نتایج فرضیه

فرضیه‌ها	سطح معنی داری t	ضریب مسیر	نتیجه فرضیه
سیستم مدیریت استاندارد بر اجرای اقدامات مسئولیت اجتماعی	۰/۰۸	۹۹/۰	عدم تأیید فرضیه
سیستم مدیریت استاندارد بر یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی	۰/۰۶	۱/۲۲	عدم تأیید فرضیه
یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی بر توسعه ی پتروشیمی مارون ماهشهر	۰/۰۰۰	۵/۴۴	تأیید فرضیه
یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی بر توسعه ی جهش پتروشیمی مارون ماهشهر	۰/۰۰۰	۵/۴۰	تأیید فرضیه
پیاده سازی فعالیت های مسئولیت اجتماعی بر توسعه ی داخلی سازمان	۰/۰۰۰	۶/۴۲	تأیید فرضیه
پیاده سازی اندازه گیری مسئولیت اجتماعی بر بهبود جهش سازمان	۰/۱۲	۰/۹۹	عدم تأیید فرضیه
بهبود جهش بر عملکرد اقتصادی پتروشیمی مارون ماهشهر	۰/۰۰۰	۵/۵۷	تأیید فرضیه
توسعه سازمان های داخلی بر عملکرد اقتصادی پتروشیمی مارون ماهشهر	۰/۰۰۰	۵/۵۹	تأیید فرضیه

برای نمونه فرضیه اول پژوهش را می‌توان این‌گونه تفسیر کرد:

H0: وجود سیستم مدیریت استاندارد قبلی اثر مثبت بر روی اجرای اقدامات مسئولیت اجتماعی پتروشیمی مارون ماهشهر ندارد.

H1: وجود سیستم مدیریت استاندارد قبلی اثر مثبت بر روی اجرای اقدامات مسئولیت اجتماعی پتروشیمی مارون ماهشهر دارد.

در جدول (۵)، همبستگی چندگانه $0/483$ می‌باشد یعنی همبستگی قوی وجود دارد. و ضریب تعیین چندگانه $0/233$ می‌باشد به این معنی که متغیر مستقل به میزان ۲۳ درصد توانسته واریانس متغیر وابسته را بیان کند. در جدول (۶)، مقدار آماره F برابر با $105/05$ و مقدار سطح معنی‌داری برابر با $0/000$ می‌باشد، با توجه به سطح معنی‌داری که از $0/05$ کمتر است، پس مدل رگرسیونی معنی‌دار بوده و خوب برازش شده است. مطابق جدول (۷)، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری متغیر سیستم مدیریت $Sig > 0/05$ می‌باشد، بنابراین آماره بتا آن معنی‌دار نمی‌باشد و فرضیه H1 رد می‌شود.

جمع‌بندی و ملاحظات

در پژوهش حاضر به نقش یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی بر عملکرد پتروشیمی مارون ماهشهر پرداخته و توجه به مطالب گفته شده، نتایج زیر را به همراه داشت:

مطابق فرضیه اول تحقیق: وجود سیستم مدیریت استاندارد قبلی اثر مثبت بر روی اجرای اقدامات مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها ندارد. بنابراین فرضیه اول تحقیق رد می‌شود.

مطابق فرضیه دوم تحقیق: وجود سیستم مدیریت استاندارد قبلی اثر مثبت در یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در سیستم مدیریت سازمان ندارد. بنابراین فرضیه دوم تحقیق رد می‌شود.

مطابق آزمون فرضیه سوم تحقیق: یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی توسعه شرکت فن‌آوری

دارد. بنابراین فرضیه سوم تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد به این مفهوم که یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها روی توسعه شرکت اثر مثبت دارد.

مطابق آزمون فرضیه چهارم تحقیق: یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی توسعه جهش شرکت دارد. بنابراین فرضیه چهارم تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد.

مطابق آزمون فرضیه پنجم تحقیق: پیاده‌سازی فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی توسعه داخلی سازمان دارد. بنابراین فرضیه پنجم تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد.

مطابق آزمون فرضیه ششم تحقیق: پیاده‌سازی اندازه‌گیری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها اثر مثبت روی توسعه داخلی سازمان ندارد. بنابراین فرضیه ششم تحقیق مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

مطابق آزمون فرضیه هفتم تحقیق: بهبود جهش اثر مثبت روی عملکرد اقتصادی شرکت‌های فن‌آوری دارد. بنابراین فرضیه هفتم تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد.

مطابق آزمون فرضیه هشتم تحقیق: توسعه سازمان‌های داخلی اثر مثبت روی عملکرد اقتصادی شرکت دارد.

بنابراین فرضیه هشتم تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد. نتایج پژوهش را می‌توان به صورت خلاصه چنین بیان کرد: مدیریت استاندارد بر روی اجرای اقدامات مسئولیت اجتماعی و یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی پتروشیمی مارون ماهشهر اثر مثبت ندارد. پیاده‌سازی و اجرای فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی روی توسعه داخلی پتروشیمی مارون ماهشهر اثر مثبت دارد. در مقابل پیاده‌سازی اندازه‌گیری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها روی بهبود جهش پتروشیمی مارون ماهشهر اثر مثبت ندارد. در نهایت بهبود جهش و توسعه سازمان‌های داخلی روی عملکرد اقتصادی اثر مثبت دارد. در جمع‌بندی کلی نتایج حاصل بیانگر آن است که یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریت مسئولیت اجتماعی

بر ارتقاء و جهش سازمانی، بهبود داخلی سازمان و عملکرد اقتصادی شرکت‌های فن‌آوری تاثیر مثبت داشته است.

در دهه گذشته، توجه پژوهشگران بسیاری به انجام تحقیقات در خصوص مسئولیت اجتماعی و پایداری شرکت‌ها معطوف گردید و اعتقاد بر این است که طی نیم قرن گذشته مفاهیم و تعاریف به اندازه کافی عمومیت یافته است. در عصر حاضر، ادبیات اقتصادی و مسئولیت اجتماعی هنوز به اندازه کافی با نقش سیاسی جدید واحدها یکپارچه نگردیده است و در عوض بسیاری از مفاهیم مسئولیت اجتماعی بر مبنای تفکیک و تمایز کارکردهای حوزه سیاسی و اقتصادی پایه‌گذاری شده است. از جمله تحقیقاتی که در این زمینه صورت گرفته عبارتند از: قائمی و شهریار (۲۰۰۹)، عرب صالحی (۲۰۱۷)، سیمپسون و کومر (۲۰۰۲)، نلینک وب (۲۰۱۵) و فازی (۲۰۱۷)، مطابق فرض سوم و بر رابطه‌ی مثبت عملکرد و توسعه شرکت‌ها، بر مسئولیت اجتماعی تاکید دارند. همچنین معمارزاده [۲۶]، مطابق فرض پنجم به رابطه‌ی مثبت بین سرمایه اجتماعی و بهبود عملکرد کارکنان توجه دارد. در تحقیقات بهاری مقدم (۲۰۱۴) و هازیوان و طاها (۲۰۱۳) نقش مدیران و حاکمیت شرکتی در اجرای مسئولیت اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است.

پیشنهادها

مدیران ارشد تلاش خود را در جهت آشنایی کارکنان متخصص خود با زیرساخت‌های سیستم مدیریت استاندارد معطوف نموده و شرایطی را فراهم نمایند تا همه افراد ذینفع بتوانند در حد نیاز به آسانی از ابزارهای تکنولوژی در جهت انجام امور محوله استفاده کنند.

راه‌اندازی و توسعه واحد تحقیق و توسعه (R&D) به منظور کسب مزیت رقابتی بیشتر چرا که در دنیای امروز، بقای شرکت‌ها به فعالیت‌های موفقیت‌آمیز این واحد بستگی دارد و با یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی می‌توان بر اجرای استراتژی رقابتی نقش مهمی ایفا کنند.

یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی در سازمان می‌تواند نتایج فردی سازمانی در برداشته باشد به گونه‌ای که با ایجاد فرهنگ سازمانی مناسب و سودمند که حامی مبادله دانش و انتقال دانش بین سطوح مختلف شرکت باشد، به طوری که افراد بدون هیچ‌گونه ترس و واهمه‌ای اطلاعات و دانش خود را در اختیار همکاران خود قرار دهند و سازمان را از مزایای مدیریت دانش بهره‌مند می‌سازند.

شرکت‌ها با داشتن استراتژی و مشخص نمودن چشم‌انداز و اهداف بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت، علاوه بر اینکه مسیر حرکت، نحوه تخصیص منابع و سایر چارچوب‌ها را مشخص می‌سازند، مبنای مناسبی جهت جهش در عملکرد سازمان فراهم می‌کنند. در نظر داشتن دانش به عنوان عامل حیاتی بقا و رقابت و ایجاد یک نگرش جدی در زمینه استفاده از یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی در سازمان و تعهد به انجام آن به سازمان امکان بهره‌مندی روزافزون از مزایای مدیریت دانش، توانایی رقابت، ایجاد نوآوری، بهره‌وری و غیره را اعطا می‌نماید. همچنین با جابه‌جایی دوره‌ای افراد در پست‌ها و بخش‌های مختلف سازمان امکان جهش اثر مثبت در روند عملکرد اقتصادی سازمان را به وجود آورد.

یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی کارآمد و توانمند، پایه و اساس موفقیت‌های هر سازمان و هر فعالیت را فراهم می‌آورد. رشد و پیشرفت کارکنان و همراهی آنان با اصول و مبنای مدیریت دانش، تضمین‌کننده موفقیت آن است. کارآمدی و توان بالای نیروی انسانی شاغل در هر موسسه‌ای به آن موسسه این امکان را خواهد داد که نسبت به تغییرات محیطی انعطاف‌پذیری لازم را نشان داده و با پیشرو بودن در بازار به مزیت‌های رقابت عمده‌ای دست یابد. لذا شرکت‌ها و مدیران آنها نسبت به کاربردی‌تر کردن آموزش‌ها، تناسب آن با نوع تخصص افراد و اجرای یک نیازسنجی دقیق آموزشی در سطح شرکت در جهت توسعه داخلی سازمان قدم بردارند. سازمان با شرکت دادن کارکنان در دوره‌های آموزشی برون‌سازمانی امکان کسب دانش از بیرون سازمان را برای

کارکنان فراهم آورده و به یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی سازمان کمک می‌نماید.

برای این که سازمان توانایی توسعه مسئولیت اجتماعی را داشته باشد باید فرصت انجام موفقیت‌آمیز کارهای دشوارتر، که به تحقق هدف‌های مطلوب منتهی می‌شود را فراهم کرده؛ و از طریق بازخورد نتایج کار به کارکنان می‌توان به توانمندی آنها کمک نموده و به ارتقاء و بهبود سازمان نیز کمک کرد. مقررات و خط‌مشی‌هایی که دسترسی افراد به اطلاعات اقتصادی و مالی سازمان را محدود می‌کند، حذف گردد و سرعت دسترسی به دانش و تبادل آن را در سازمان افزایش دهند، تا در جهت بهبود عملکرد اقتصادی سازمان تاثیر گذارد.

به مدیران سازمان جهت ارتقاء سطح عملکرد اقتصادی سازمان از هم‌پتانسیل کردن زیرمجموعه‌های سازمانی استفاده کرده تا به عنوان یک الگو، این کار تبدیل به یک فرهنگ گردد و کارکنان نیز پتانسیل خود را با یکدیگر مبادله نمایند چرا که این کار تلقی محرمانه بودن اطلاعات و دانش را از بین می‌برد.

پیشنهادها به شرکت‌ها در ارتباط با مسئولیت اجتماعی

به منظور مدیریت امور مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها پیشنهاد می‌گردد مراحل زیر در شرکت‌ها به مرحله اجرا درآید.

مرحله اول: بازبینی وضعیت موجود

مرحله دوم: ایجاد آگاهی و تعهد

مرحله سوم: تعریف محدوده‌های دقیق اقدام

مرحله چهارم: شناسایی ذینفعان و تبیین خواسته‌ها و

انتظارات آنان

مرحله پنجم: برنامه‌ریزی و تعریف پروژه‌های بهبود

مرحله ششم: ارائه چهارچوب گزارش سالانه مسئولیت شرکتی

(ارزیابی)

پیشنهادها جهت تحقیق‌های آتی

مقایسه میزان پذیرش یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در کسب مزیت رقابتی در بین سازمان‌های کشور. آشکارسازی ابعاد نهان در پذیرش یکپارچه‌سازی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در بین مدیران شرکت‌ها.

اجرای تحقیق با متغیرهای قید شده در این تحقیق در سطح تعداد شرکت‌های مختلف در کشور برای مقایسه بهتر و قدرت تعمیم داده‌های تحقیق.

بررسی اختلاف دیدگاه‌های مدیران شرکت‌های صنعتی در زمینه پذیرش و توسعه مدیریت دانش ضمنی.

محدودیت‌های تحقیق

نتایج به دست آمده از پژوهش، مربوط به یک دوره زمانی است که داده‌ها جمع‌آوری شده‌اند و با گذشت زمان ممکن است در نتایج تغییر حاصل شود.

این تحقیق محدود به شرکت پتروشیمی مارون ماهشهر می‌باشد و در تعمیم نتایج به سایر شرکت‌ها در کشور باید احتیاط کرد.

پی‌نوشت

۱. گجولبرگ، ۲۰۰۹.
۲. خلیلی، ۱۳۸۷.
۳. فروغی و همکاران، ۱۳۹۵.
4. Corporate Social Responsibility (CSR).
۵. نجف بیگی، ۱۳۹۳.
6. Scholtens, B., 2008.
7. Holme, 2000.
۸. نیکولن، ۲۰۱۶.
9. Klaus, 2000.
10. Carroll, 2004.
11. Rasgopta.
۱۲. قره باغیان، ۲۱۲-۲۱۳: ۱۳۸۹.
13. Ghaemi & shahreyarie, 2009.
14. Arab salehie, 2013.

قره باغیان، مرتضی (۱۳۸۹)، «اقتصاد رشد و توسعه»، تهران، نشر نی.
معمارزاده، غلامرضا؛ محمد آتیه و احمد اکبری (۱۳۸۷)، «بررسی نقش
سرمایه اجتماعی در بهبود عملکرد کارکنان». جلد ۲، شماره ۳، ص
۹-۱۵.

نجف بیگی، رضا (۱۳۹۳)، «سازمان و مدیریت»، تهران: انتشارات علمی
دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.

یگانه، یحیی؛ زهره ریزی و سیدمجتبی حسین (۱۳۸۸)، «رابطه بین کیفیت
مدیریت شرکت و عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار
تهران»، مجله مدیریت مدیریت ایران، دوره ۴، شماره ۱۳، ۷۵-۱۰۰.

Bernal-Conesa, J. A., Briones-Peñalver, A. J., & De
Nieves-Nieto, C, (2016), "The integration of CSR
management systems and their influence on the
performance of technology companies". European
Journal of Management and Business Economics,
25(3), 121-132.

Carroll, A.B., (2004), "Managing ethically with global
stakeholders: a present and future challenge".
Academy of Management Executive 18 (2), 114-120.

Choi, Jong-Seo; Kwak, Young-Ming; Choe, CHongwoo,
(2010), "Corporate social responsibility and corporate
financial performance: Evidence from Korea".
Australian Journal of Management, 53 (3), 291-311.

Haziwan. M, (2013), "The relationship between
corporate social responsibility disclosure and
corporate governance characteristics in Malaysian
public listed companies". Working aper. [http:// www.
ssrn.com](http://www.ssrn.com).

Holme, Richard; Watts, phil, (2000), "Corporate social
responsibility: Making good business sense". World
business Council for Sustainable Development.

Htay, N.S, (2012), "Corporate governance and strategic
information disclosure in Malaysian listed banks".
International Review of Business Research Papers. 8
(1): 196-210

Huang, Chi-Jui, (2010) , "Corporate governance,
corporate social responsibility and corporate
performance". Journal of Management and
Organization, 16 (5), 641-655.

Said, R., Zainuddin, Y. H., & Haron, H, (2009), "The
relationship between corporate social responsibility
disclosure and corporate governance characteristics
in Malaysian public listed companies". Social
Responsibility Journal , 212-226

15. Yagane & Barzegar, 2016.

16. Baghomian & Naghdie, 2014.

17. Bahar moghadam at als, 2014.

18. Sayd at els, 2009.

19. Sismson & Cohar, 2002.

20. Hata, 2012.

21. Haziwan, 2013.

22. Huang, 2010.

23. Choi, 2010.

24. Bernal, 2016.

۲۵. آذر مومنی، ۱۳۹۵.

26. Memarzaade, 2009.

منابع

باغومیان، رفک و سجاد نقدی (۱۳۹۴)، «تأثیر مکانیسم‌های حاکمیت
شرکت بر آگاهی‌های اختیاری در گزارش سالیانه شرکت‌های پذیرفته
شده در بورس اوراق بهادار تهران»، مجله حسابداری، جلد ۵، ص ۱۱۹-
۱۳۶.

بهارمقدم، مهدی؛ زین‌العابدین صادقی و سارا صفرزاده (۱۳۹۴)، «بررسی
رابطه بین مکانیسم‌های حاکمیت شرکتی و افشای مسئولیت اجتماعی
شرکت»، مجله حسابداری مالی، جلد ۵، شماره ۲۰.

حساس یگانه، یحیی و قدرت‌لله برزرگر (۱۳۹۵)، «رهبری شرکت: مسئولیت
اجتماعی شرکت، تکامل، مفاهیم و تعاریف»، فصلنامه حسابداری
رسمی، شماره ۱۰۱۳۳-۱۲۰.

خلیلی؛ شجاعی؛ وهاب (۱۳۸۷)، «بررسی رابطه فرهنگ سازمانی و مسئولیت
اجتماعی»، جامعه‌شناسی کاربردی، سال ۲۱، شماره ۴۰.

سلطانی، مرتضی؛ سهیل نجات و خشایار جعفری (۱۳۹۴)، «بررسی تاثیر
مسئولیت اجتماعی شرکت بر تعهد عاطفی کارکنان، نقش میانجی
فرهنگ سازمانی»، مطالعات رفتار سازمانی، دوره ۴، ۱۷۲-۱۴۵.

عرب صالحی، مهدی؛ غزال صادقی و محمود معین‌الدین (۱۳۹۶)، «بررسی
رابطه بین مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی شرکت‌های پذیرفته شده
در بورس اوراق بهادار تهران»، تحقیقات حسابداری تجربی، سال سوم،
شماره ۹، صص ۱-۲۰.

فروغی، عباس و علیرضا انواری (۱۳۹۵)، «خلاقیت و نوآوری در افراد و
سازمان‌ها»، تدبیر، شماره ۱۵۲، سال ۱۵، صص ۱۴-۱۸.

قائمی، محمد حسین و مهدی شهریار (۱۳۸۸)، «عملکرد اداره شرکت و
عملکرد مالی شرکت»، مجله حسابداری پیشرفته در دانشگاه شیراز، دوره
اول، شماره اول.

Klaus, H., Rosemann, M., & Gable, G. G, (2000), What is ERP?. Information systems frontiers, 2(2), 141-162.

Simpson, W. Gary; Kohers, Theodor, (2002), "The link between corporate social and financial performance: evidence from the banking industry". Journal of Business Ethics, 35 (2), 97-109

Scholten, B., (2008), "A note on the interaction between corporate social responsibility and financial performance". Ecological economics, 68, 46-55.

